

Ápolás és Betegellátás Alapszak
Ápoló Szakirány
Záróvizsga tételsor

1. Az eszméletlen beteg

- az eszmélet és a tudat fogalma
- az eszméletlenség és kóma okai fokozatai, felosztások
- az eszméletlenség okai
- ápolási feladatok az eszméletlen betegeknél

2. A daganatos beteg

- a daganatok létrejöttének kórélettana
- a leggyakoribb daganatok főbb jellemzői, fontosabb rizikótényezői
- oki, palliatív, tüneti terápiás lehetőségek
- a daganatos beteg szükségleteinek felmérése és tervezése
- a beteg pszichés vezetése

3. Devianciák

- fogalma
- okai
- formái (alkoholizmus, drog, antiszocialitás), szociokulturális és pszichoszociális összefüggései
- a család szerepe a szocializáció jelentősége
- a megelőzés és kezelés lehetőségei

4. A közösségi ápolás szinterei és módszerei

- egészség-betegség fogalma, jellemzői, egymáshoz való viszonya, befolyásoló tényezők
- a közösségi diagnózis felállításának menete
- a Népegészségügyi Szakigazgatási Szervek feladata a vezető haláloki megbetegedések visszaszorításában (EFI, szűrés, monitorozás, egészség-tanácsadás)
- a transzkulturális ápolás fő kérdései a közösségi ápolás során

5. Gyermekkori fertőző betegségek

- fertőző betegségek (kiemelten gyermekkori fertőzések) fogalma, jellemzői, a betegség terjedésének útjai
- a fontosabb fertőző betegségek kórokozói, tünetei
- terápiás lehetőségek
- fertőző betegek gondozásának speciális szempontjai
- szövődmények
- a fertőző betegségek terjedésének megelőzése
- az ápoló szerepe a prevencióban

6. Idegrendszeri eredetű, görcsrel járó állapotok

- a görcs fogalma, típusai, okai, diagnosztikája
- a kiváltó ok tisztázása, kezelése, szövődmények
- agyi görcsroham – epilepszia (típusok, fontosabb jellemzők)
- görcsölő beteg ápolása
- az egészségnevelés, az oktatás szerepe a görcsrel járó állapotok megelőzésében

7. Műtéti előkészítés a műtött beteg ápolása

- pszichés előkészítés
- fizikális előkészítés
- gyógyszeres előkészítés
- érzéstelenítés fajtái
- posztoperatív ápolás
- szövődmények, elhárításuk

8. Shock és shocktalanítás

- fogalma, tünetei
- okai
- fajtái
- terápia
- speciális ápolói feladatok

9. Veseelégtelenség

- fogalma
- okai
- megjelenés formái
- speciális ápolói feladatok
- gondozás jelentősége
- művese kezelés, transzplantáció
- a diéta jelentősége

10. A haldokló beteg

- speciális ápolási feladatok
- a gyógyíthatatlan beteg pszichés vezetése
- a haldoklás pszichológiája
- a terminális állapot fogalma, a hospice, a halál és a hozzá vezető út. (E. Kübler Ross)

11. Lázzal járó alsó légúti betegségek

- bronchitisek, pneumoniák okai, fajtái, tünetei, kezelésük
- pulmonalis TBC kialakulása,
- okai, társadalmi vonatkozásai, klinikuma, diagnosztikája, terápiája
- speciális ápolási feladatok pneumóniás beteg ápolásában
- lázas beteg ápolása

12. Lázzal nem járó légúti betegségek

- a COPD okai (asthma bronchiale, chronicus bronchitis, emphysema) kialakulása, tünetei, kezelésük
- allergiás kórképek kialakulása, prevenciója, diagnosztikája, ellátása
- környezeti tényezők szerepe
- speciális ápolási feladatok

13. A szívelégtelenség

- okai, megjelenési formái
- létrejöttének jellemzői, tünettana, diagnosztikája, kezelése
- a beteg szükségleteinek felmérése, azok kielégítésének megtervezése
- prevenció
- gondozás, rehabilitáció
- beteg pszichés vezetése

14. Mentális problémával küszködő beteg, mentális betegségek típusai, főbb jellemzői

- Schizofrénia
- Affektív betegségek
- fogalma, típusai, tünetei
- pszichiátriai beteg ápolása
- a gyógykezelési eljárások ismertetése (pszichoterápia,)
- a hatékony kommunikáció jelentősége

15. Az icterusok

- formái, okai
- felosztásuk
- tünetei
- labor diagnosztikája, differenciáldiagnosztikája
- terápiás lehetőségek
- a diétás kezelés szerepe
- a prevenció lehetőségei

16. Májbetegségek, májelégtelenség

- hepatitisek felosztása, tünetei, terjedési módjai, megelőzése, diagnosztikus és terápiás lehetőségek, szövődmények, védőoltás
- cirrhosis hepatis okai, tünetei, szövődmények, terápiás lehetőségek
- májdaganatok tünetei, szövődményei, diagnosztikája
- ismertesse a speciális ápolási feladatokat cirrosis hepatis-ban és hepatitis acuta-ban szenvedő betegek esetén

17. Epeutak, epehólyag és pancreas betegségei

- cholelithiasis, cholecystitis kialakulására hajlamosító tényezők, okai, szövődményei, diagnosztikus és terápiás lehetőségek
- speciális ápolói feladatok cholelithiasis-ban és cholecystitis-ben szenvedő betegeknél, betegoktatás jelentősége
- akut és chronikus pancreatitis kialakulásának okai, tünetei, szövődmények, diétás és gyógyszeres kezelés
- speciális ápolói feladatok akut és chronikus pancreatitisben szenvedő betegeknél
- epehólyag és pancreas daganatok, jellegzetes panaszok

18. Bélbetegségek

- gyulladósos bélbetegségek (Colitis ulcerosa, Crohn syndroma) kiváltó, hajlamosító tényezői, tünetei, szövődményei, differenciáldiagnózis, kezelése
- Irritabilis colon sy, irritabilis bél sy lényege, fontosabb tünetei
- speciális ápolási feladatok gyulladósos bélbetegségek esetén. Életmódbeli tanácsok, betegoktatás jelentősége
- colorectalis daganatok kialakulásának okai, epidemiológiai jellemzői, jellegzetes panaszai, diagnosztikája, kezelési lehetőségek
- colorectalis daganatos betegek ápolásának főbb irányelvei

19. A gyomor betegségei

- a gyomor és nyombél fekélyeinek hajlamosító tényezői, tünetei, szövődményei, megelőzés és kezelés lehetőségei, gondozás és diéta jelentősége
- akut és krónikus gastritisek kialakulásának okai, tünetei, kezelése, gondozás és diéta jelentősége
- a gyomor daganatai, kialakulásának okai, jellegzetes panaszok
- speciális ápolói teendők fekélybetegségben és gastritisben szenvedő betegeknél
- életmódbeli tanácsok, betegoktatás ápolói feladatai

20. Ischaemiás szívbetegségek

- az ischaemiás szívbetegségek epidemiológiája
- AMI, angina pectoris okai, típusai
- létrejöttének jellemzői
- elektrofiziológiai, laboratóriumi, radiológiai vizsgálatok
- akut ellátásának terápiás teendői
- akut ellátásának ápolói feladatai
- prevenció, gondozás, rehabilitáció

21. Várandósság, szülés, vetélés

- élettana
- normális lefolyás szakaszainak ismertetése
- a kóros formák ismertetése, azok formái
- az ápoló feladata a kliens pszichés vezetésében, vizsgálatok előkészítésében
- a gondozás szerepe és jelentősége

22. Az idős beteg

- időskori élettani elváltozások, farmakodinámia, érzékszervek, hőháztartás, folyadék és elektrolit háztartás
- idős betegek anamnézisének felvétele, az ápoló szerepe a fizikális és pszichés vizsgálatban
- a funkcionális képességek vizsgálata, ADL index
- az idős beteg speciális ápolási feladatai

23. Heveny életveszély elhárítása

- heveny életveszéllyel járó állapotok (vérvesztés, shock, syncope, kamrafiibrilláció, koponyaűri nyomásfokozódás)
- az újraélesztés ABC-je, technikai kivitelezése, gyógyszerek
- akut életveszélyen átesett beteg ápolása és pszichés vezetése
- életjelenségek vizsgálata

24. Akut hasi katasztrófa

- fogalma, lényege
- előidéző kórképek
- ezek dinamikájának ismertetése, diagnosztikája
- az ápoló általános és specifikus teendői
- ápolás-lélektani problémák a beteg vezetésben

25. Az artériák betegségei

- artériák betegségei, okai, csoportosításuk
- epidemiológiai tényezők, (atherosclerosis, artériás trombózis, embólia)
- tünettan, diagnosztika, kezelés, ápolói teendők
- rizikófaktorok, prevenció, gondozás, rehabilitáció

26. A vénák betegségei (trombophlebitisek, mélyvénás thrombózis, embólia), varicositas, aranyér

- vénák betegségei, okai, csoportosításuk
- tünettan, diagnosztika, kezelés, ápolói teendők
- rizikófaktorok, rehabilitáció
- sebészeti kezelés

27. Táplálkozási zavarok

- a táplálkozási zavarok formái, jellemzői, kezelésük
- a táplálkozás zavarokban szenvedők ápolása pszichiátriai osztályon
- az obezitás okai, megjelenési formái, terápiás lehetőségei, felnőtt és gyerek esetén, az obezitáshoz társuló betegségek következményei
- a kóros soványság okai, kezelésének lehetőségei
- prevenciók lehetőségei

28. Diabetes mellitus

- a diabetes mellitus epidemiológiája
- a diabetes mellitus formái, felosztása
- tünetei, diagnosztikája, terápiája
- a kezelés lehetőségei
- akut és késői szövődmények, célszerv károsodások, felismerésük, ellátásuk
- a diabetes mellitus prevenciók lehetőségei
- életmódbeli tanácsok, betegoktatás ápolói feladatai

29. Az intoxikált beteg

- a mérgezés fogalma, a bejutás módja
- a mérgezés felismerése, mérgezésre utaló tünetek (gombamérgezés, sav-lúg mérgezés, szén-monoxid mérgezés, gyógyszer mérgezés és növényvédőszer mérgezés)
- mérgezetten elsődleges és további ellátása a leggyakoribb gyógyszermérgezések és ellátásuk
- intenzív terápiában részesülő beteg ápolása

30. Az egészséges újszülött jellemzői

- a születési arányszámok alakulása Magyarországon
- Apgar értékek
- az újszülött, csecsemő táplálása
- újszülött, csecsemő testi fejlődése
- újszülöttkori sárgaság okai, kezelése
- védőoltások ismertetése

31. Hányással, hasmenéssel járó állapotok gyermekkorban

- a hányás, hasmenés kialakulásának okai, formái
- hányással, hasmenéssel járó kórképek
- a hányadék jellemzői, hasmenéses széklet jellemzői

- hányós csecsemő és kisgyermek táplálása, táplálás hasmenés után
- hányáscsillapítás módszerei
- fertőzés eredetű hasmenések
- váladék vétel szabályai, ápolói feladatok
- fertőtlenítés fogalma, formái

32. Gyermekkorai görcssel járó állapotok

- görcsölés keletkezésének okai
- kiváltó tényezők
- görcsök típusai
- görcsölő csecsemő és gyermek ápolása
- lázcsillapítás módjai
- lázas csecsemő és gyermek ápolása
- lázcsillapító gyógyszerek
- oxigén-terápia kivitelezése

33. A hipertónia

- a hipertónia epidemiológiája
- hipertónia definíciója, felosztása
- hipertónia okai, diagnosztikája, kezelése, szövődmények
- hipertóniás krízis tünetei, sürgősségi ellátása
- hipertóniás beteg gondozása, életmódbeli tanácsok, betegoktatás jelentősége

34. Nőgyógyászati betegségek

- kismencedei gyulladással járó betegségek tünettana, terápiája
- nőgyógyászati daganatok jellemzői, tünetei, diagnosztikájuk, kezelésük
- nőgyógyászati rákszűrés jelentősége
- posztoperatív ápolási feladatok
- klimaktériumos panaszok és tünetek
- meddőség, vérzészavarok okai, kivizsgálásuk

35. Koponyaűri nyomásfokozódás

- okai, tünetei
- a diagnosztizálás lehetőségei
- az ápoló szerepe a vizsgálatok előkészítésében
- a terápia lehetőségei
- a team munka szerepe az ápolás-gyógyításban
- speciális ápolói teendők

36. Stroke

- osztályozása, kóroktana, rizikófaktorai
- tünettana, diagnosztikája
- akut ellátásának lépései, szövődmények elkerülése, megelőzése
- speciális ápolási feladatai, rehabilitációs lehetőségek
- életmódbeli tanácsok, betegoktatás ápolói feladatai

37. Fontosabb mozgásszervi betegségek

- a fontosabb mozgásszervi betegségek jellemzői, tünetei, diagnosztikája, kezelésük (spondylarthrosis , discopathia osteoporosis, rheumathoid arthritis, artrosis,)
- az ápoló szerepe a beteg mozgásában, hely- és helyzetváltoztatásában
- decubitus megelőzés lehetőségei, kezelése, decubitus mérőskálák alkalmazása

38. Anaemia

- a vér anatómiája, alkotórészei
- vérszegénység okai
- a hiányanaemiák jellemzői, tünetei, diagnosztikája, kezelésük
- megelőzés, gondozási feladatok
- transzfúzióval kapcsolatos ápolási teendők

39. Malignus vérképzőszervi betegségek

- leukémiák, lymphomák okai, fajtái, tünetei
- fontosabb diagnosztikus lehetőségek
- a terápia fontosabb szempontjai
- speciális ápolói feladatok

40. Ismertesse az alapellátással kapcsolatos ismereteket! Az alapellátás fogalma, jelentősége, feladatai, az alapellátási team tagjai, az alapellátás szinterei, kihívásai, praxisközösségek!

- a BSc ápoló feladatai az alapellátásban
- az alapellátás és az egészségfejlesztés főbb programjai, dokumentumai (Alma-Atai Deklaráció, Ottawai Karta, Dzsakartai Nyilatkozat, Egészség 21, NEP, Észak- Karélia Program, stb..)

41. Ismertesse a krónikus nem fertőző betegségek (ISZB, DM, daganatos betegségek, osteoporózis) megelőzésének primer, szekunder és terciér preventív lehetőségeit és ebben az egészségügyi ellátórendszer, illetve a BSc ápoló szerepét!

- Ismertesse a Nemzeti Népegészségügyi Programot! Sorolja fel, melyek a program alapvető értékei! Ismertesse a program megvalósításában a BSc ápoló feladatait!
- egészségtervek típusai, készítésének lépései
- a rákszűrés jelentősége az egyes daganatos betegségek esetén
- rákmegelőző állapotok

42. Ismertesse az otthoni szakápolás törvényi háttérét, az otthoni szakápolás keretében elrendelhető feladatokat!

- a BSc ápoló szerepe a home care –ben
- a család bevonása az ápolásba, a betegoktatás feladatai
- otthoni hospice szakápolás során a palliatív terápia részei, jellemzői
- ápolási dokumentáció vezetése

43. Nosocomialis fertőzés

- a fertőzés lánc, lefolyása, fertőzések elleni védelem
- fertőzéssel szembeni kockázatok felmérése
- nosocomialis fertőzés fogalma, hajlamosító tényezők
- asepsis, antisepsis szabályai, sebészi asepsis alapelvei
- fertőtlenítés fogalma, fajtái, hatásereőségének fokozatai, higiénés kézfertőtlenítés
- sterilizálás fogalma, fajtái, ápoló feladata
- ápoló feladata fertőző betegek ellátásakor, izoláció, védőeszközök alkalmazása, betegoktatás
- munkavégzés korlátozása fertőző betegség esetén, kórházhigiénés előírások

Nyíregyháza, 2015. május 4.

Dr. Sárvány Attila
főiskolai tanár
tanszékvezető

Dr. Papp Katalin
főiskolai docens
szakirányfelelős